

FRI LUFTSLIV

OCH MOTIONSIDROTT

TIDNING FÖR VILDMARKS- OCH SEMESTERLIV, ORIENTERING OCH
VANDRINGAR, CAMPING, VINTERSPORT, NATUR-
STUDIER, RESOR M. M.

Nr 11
Fredagen den 25 maj
Årg. 2 1934

Rapsodi Riksgränsen

Framtidsperspektiv: Linbana eller
spårvagn till Riksgränshjällets topp

Den starka värmeböljan har varit fram ganska våldsamt även här uppe i Lappland. Vårbackar och jokkar ha flödat över och snön smält med sådan fart, att små extra vattenfall bildats snart sagt på varje liten fjällsluttning. De ha porlat så vackert, att till och med vårfågeln med sitt kvitter börjat uppträda runt omkring i terrängen, och när dessutom grästuvor och utslagna sälkvistar här och var börjat sticka upp ur det tunna snötäcket, så trodde man på allvar, att "våren är kommen..." Men kung Bore har ännu ej sagt sitt sista ord. Rätt skall vara rätt menar han, och i går lät han genom ett kraftigt snöfall gästernas förhoppningar på ännu en vinter ej komma på skam. Så nu lyser solen i allas anleten, trots att dimman ligger lägrad runt omkring oss. Kommer nu bara solen fram (och det skall väl ej dröja så länge, ty redan den 24 maj garanteras ju midnattssol) så vore det väl märkvärdigt, om ej alla skola återvända hem nöjda och belåtna med Lapplands-solens heta strålar, skidåkning "hela nätterna igenom", åkning i baddräkt och allt vad det nu heter.

Turiststationen i Riksgränsen är fullbelagd. Omkring 150 skidfrämjare njuta f. n. semestern här uppe. Man måste

Mr Brown, som med Gripsholm kommit direkt från Boston för att åka skidor här uppe, är full av beröm över organisationen och kan ej nog slösa sitt beröm över stämningen i den miljö, som Skidfrämjandet här uppe har skapat. Mr Brown är en typisk alpin-åkare, d. v. s. han åker skidor uteslutande för utförsloppningens skull. Även om ej Riksgränsens terräng i detta fallet kan mäta sig med den i Mellan-europa, så tycker mr Brown ändå att löpan ned från Riksgränshjällets topp (2.000 m. lång och med en fallhöjd av 450 m.) är i bästa klass och bara den tillräcklig för att motivera en utförsåkares resa hit upp. Men när man frågar honom, vad han tycker om våra svenska skidlopparturister, så svarar han ingenting, men på hans lätta huvudskakning och menande smil förstår man, att han ej värdesätter våra skidtekniska kunskaper alltför högt och att han gärna skrattar, när de många stavryttarna "susa" utför branterna.

Jag träffade den andre amerikanaren mr THOMPSON nere i St. Anton am Arlberg och kan därför sätta den största tilltro till hans uttalande om den svenska fjällvärldens lämplighet för utförsåkning (speciellt). Mr Thompson tycker faktiskt bättre om Lappland än om den alpina terrängen, som givetvis är svårare för den, som även önskar lägga in en och annan långtur i sitt skidprogram. Och det märkvärdiga är (man måste säga märkvärdiga), att även mr Thomson så högt gillar enkelheten i det sportliga livet vid turiststa-

Vårorientering

i sommarsol

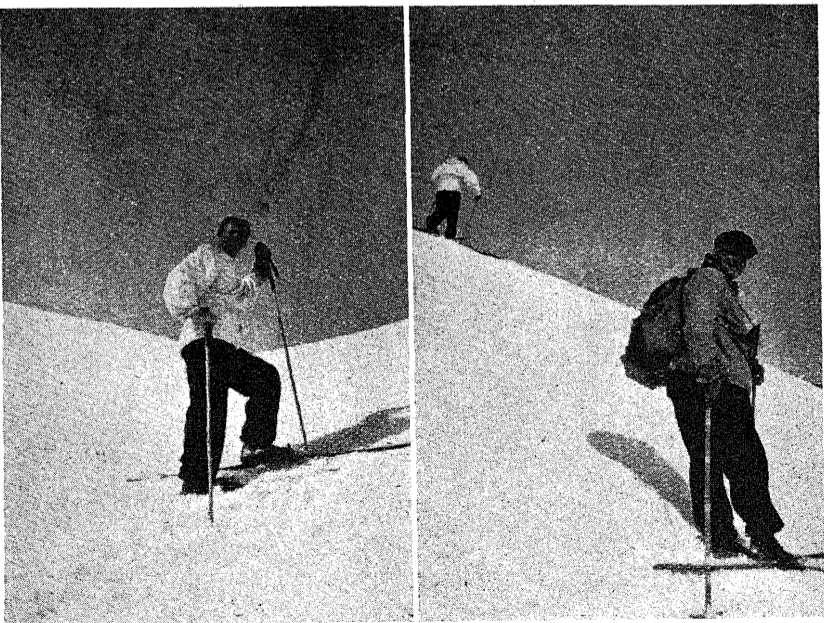
Kristi-himmelfärdsdag hade "Sumpa" Jonsson samlat sina stockholmska "träsk-traskarinnor" till den sedvanliga vårorienteringen, vilken ägde rum i en värme, som gjorde att man med allt skäl i stället kunde tala om sommarorientering. Banan, som gick i Vårbyterrängen och lagts av Gösta Wijkman, mätte 4,5 km. — alltså precis så kort, som en dambana skall vara. Vår honnör! Då målet därtill förlagts nere vid Vårbystrand, så att huldorna kunde hoppa direkt i "spat", så förstas lätt, att förnöjelsen var allmän.

Greta Waxlund, Kamraterna, visade ännu en gång sin klass genom att lägga beslag på segerpalmen. Det satt emellertid hårt åt, då Essy Lindström, Goterna, fick stryka på foten endast med några futtiga sekunder. Närmast följde Vitra Villén, Artemis, Inga Ellwerth, Kamraterna samt Kerstin Eriksson och Ingrid Lundell, Sundbyberg, de båda senare segrarinnor i förra årets tävling.

Priserna, som bestodo av böcker (efterföljansvärt exempel!), delades ut av redaktör Pallin, som för dagen tagit sig ledigt från gångsporten. Och "Sumpa" Jonsson — tillsammans med Pallin orienteringsdamernas trogne riddare — vitsade som vanligt. Då priserna staplats upp på en kullstjälp eka, kom det bl. a.:

— Vi ta det med ro och ge priserna på båten.

Bilden ovan visar ett av orienteringsgången samlat bland gräs och grönska vid starten. Närmast från vänster: Greta Waxlund, Gunvor Bergström (Kamratflickornas "manager") och Bride Adams-Ray. "Jycken" närmast är antagligen Kamrattösernas mascot.

Skådespelaren Lars Hansson solar sig i Riksgränsen (t. v.) — och gluntsångaren Dr Jack Adams-Ray följer exemplet.

beundra deras ljusa optimism och livsglädje, ty man kan tycka, att t. o. m. en semesterfirande skidturist kan ha rätt att se litet dystert ut, när regnet flera dagar i sträck har silat ned från en grå, tröstlös himmel. Så är emellertid och lyckligtvis inte fallet. Ja, inte ens de båda amerikanerna eller österrikarna, vilka alla sedan tidigare äro bortskämda med äkta alpsol, visa något som helst tecken på ledsnad utan finna sig i miljön på ett utmärkt sätt och ge alla dagligen tillkänna sin glädje och sin tillfredsställelse med livet vid Skidfrämjandets lapplandsstation.

tionen. Förresten visade mr Thompson i går, då vi gjorde sällskap rätt utför Riksgränshjället, att det ej är absolut nödvändigt med specialutrustning för utförsåkning, ty att han klarade sig briljant utför med sina norska, visserligen ganska korta, men dock längdlöpnings-skidor och Rottfellerbindningar. Men då bör man också vara så skicklig som mr Thompson är och har blivit genom flerfaldiga besök vid alpina skidskolor och ett energiskt inträande av den riktiga utförstekniken.

En broder till en av världens främsta fotbollsledare, österrikaren Hugo Meisl, har legat här uppe med sin kacka wienerfru. Egentligen skulle herrskapet Meisl stanna endast ett par dagar för att "stu-

dera" platsen, men deras kärlek till Riksgränsen blev så stor, att de två — tre avsedda dagarna blevo till nära tjugo, innan de kacka österrikarna gävo sig iväg söderut igen, fyllda av, som de själva sade, de allra bästa minnen från svenskarna i allmänhet och Riksgränshjällets i synnerhet.

Att emellertid Riksgränsens terräng passar ej blott för den kräse utförsåkaren eller långfärdsdito bevisas däruv att vid turiststationen f. n. ett stort antal danska skidturister befinna sig, vilka samtliga synas trivas väl, även om backarna ibland se litet farliga ut och en hisnande känsla då och då inställer sig och orsakar ett lätt "kurrande" i magtrakten. Fast nog skulle jag helst vilja rekommendera en något enklare terräng för dessa i de flesta fall nybörjare, som för övrigt tyvärr ej heller äro utrustade så värt lämpligt. Vad skall man egentligen göra, för att även "sportaffärerna nere i Kongens by skola bli ekiperade på rätt sätt, för att motsvara de fordringar, man har rätt att ställa på desamma?

Vi sågo några skidfilmer häromkvällen, bl. a. en film upptagen från sven-

ska mästerskapstävlingarna i Boden. Jag satt i sällskap med amerikanerna — jag hade med avsikt placerat mig bredvid dem, för att höra deras åsikter om längdlöppningen och de svenska längdlöparnas tekniska färdighet så långt den nu framgick av filmen. Av åkningen på slät mark och uppför förstodo de ej mycket, men när våra svenska mästare började dansa utför, stolt ridande på stavarna mellan benen eller bromsande med desamma vid sidan, då kunde ej de amerikanska vännerarna låta bli att skratta högt, allra helst som jag hade förberett dem på, att vi skulle visa de bästa svenska skidlöparna på film. Och jag måste säga, att det är bedrövligt att se, att våra svenska skidlöpare ej lagt ned mer arbete på att lära sig konsten att manövrera skidorna utför. Tänk vad många sekunder, som kunde inbesparas bara på de korta sträckor vi sågo på filmen, om vederbörande löpare kunnat konsten att släppa på och vinna tid. Jag förstår

faktiskt ej, hur de ledande i skidklubbarna och naturligtvis också skidförbundet kan blinka för sådana viktiga detaljer i löparnas kunnande som utförsåkning. Här ser man ju tydligare än någonsin, hur fullständigt främmande alla äro i utförsloppningens teknik, och ändå hör man aldrig talas om att något göres för att förbättra densamma. Det är just ingen reklam för svensk mästerskapsskidloppning att visa sådana filmer för utländska besökare, och när det t. o. m. står i filmens text, att "Här kommer P. E. Hedlund ridande på stavarna" så kan man ej bli annat än uppriktigt ledsen.

Därest vädrets makter det tillåta kommer Anmandag Pingst att bilda en liten epok i Sverige vis-à-vis utförsåkning på skidor, i det att den första internationella tävlingen i störtlopp och slalom då äger rum i Riksgränsen. Störtloppsbanan blir 2.000 m. lång och får en höjdskillnad av 450 m. Rekord-

(Forts. å sid. 2.)

FRILUFTSLIV

och MOTIONSIDROTT

2:a ÅRGÅNGEN

Utkommer varannan fredag.

Redaktion, Annonssavd. och Expedition
RÖDABERGSGATAN 11, STOCKHOLM
Tel. 305660. Postgiro 56052

Redaktionssekr.: ARVID SUNDELÖF
träffas säkrast tisd. och fred. 10-12 f. m.

Prenumerationspris:

Helår kr. 3:75, tre kvartal kr. 3:—,
halvår kr. 2:—.

Prenumeration sker lättast genom
insättande av prenumerations-
avgiften å tidningens postgiro-
konto 56052.

Annonpris pr mm.:

I text 30 öre, första sidan 35 öre.

Rabatt vid annonsering till högre
belopp.

Vid eftertryck av text skall källan angivas.

Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1934.
340535

Friluftskurser

Sommaren har ramlat över oss med
sen väldig fart och våren — den
härliga våren — ja den ha vi sanner-
ligen inte fått njuta mycket av i år.
Med sommarens inträde ha litet var
börjat tänka på semestern och smida
planer för hur den på lämpligaste sätt
skall gå av stapeln.

Inte alltid är det så lätt att välja,
vad man skall ta sig före. Saken kom-
pliceras ofta av att ens bästa vänner
ha sin semester förlagd till annan tid.
Och andra stå i valet och kvalet både
vad de skola få för semestersällskap
och vart man skall styra kosan. Det
finns många ungdomar och andra
som äro i det predikamentet. Man
funderar än hit och än dit utan att
finna en acceptabel lösning.

SVEN NISSING, Skidfrämjandets
sekreterare, som är en man full av
goda uppslag, har emellertid i år satt
i gång en sak, som säkert kommer att
hållas med glädje av alla friluftare,
tillhörande ovannämnda kategori. På
hans initiativ anordnar sålunda Skid-
främjandet under innevarande som-
mar ett antal *friluftskurser*, vilka
kurser äro avsedda att bereda semes-
terfirande damer och herrar tillfälle
till omväxlande semester- och friluftsliv,
samtidigt som man under sak-
kunnig ledning får sätta sig in i en
hel del friluftssporter etc., som man
kanske inte tidigare behärskar. Kur-
serna, som pågår under en vecka, och
som med fördel kunna inläggas i an-
slutning till en cykelfärd, en fotvand-
ring etc., anordnas såväl i fjällen
(Riksgränsen—Storlien) som på syd-
ligare breddgrader (Rämshyttan—
Hammaryd). Kurser av denna karak-
tär ha oss veterligt inte tidigare an-
ordnats i vårt land.

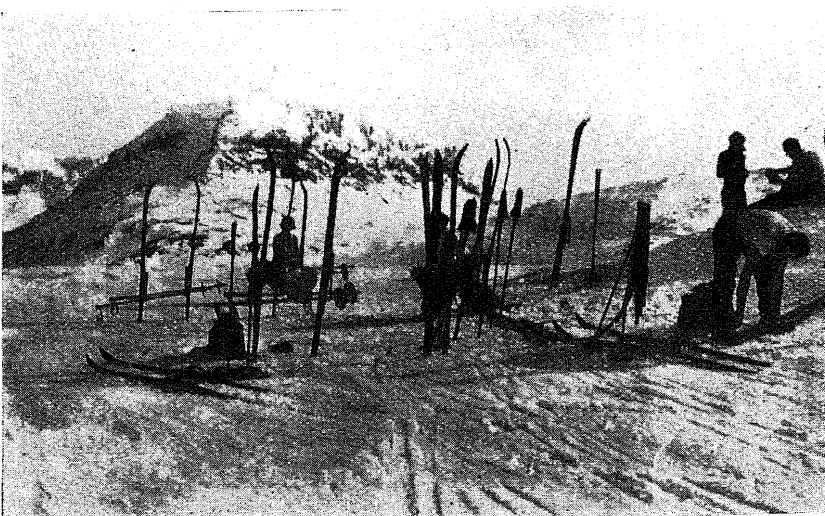
Hur ser då programmet ut?

Ja, en dag vid friluftskursen inle-
des med motionsgymnastik i fjällslut-
ningen eller i en skogsglänta. Sedan
deltagarna sålunda fått blodet i om-
lopp, sticker man iväg till badstället,
där man får lära sig olika samsätt, liv-
räddning etc. Efter frukosten följer
praktisk orientering, vilken inlägges
som moment i dagens utflykt. Det är
alltså meningen, att den som så öns-
skar, skall få en ordentlig duvning i
kart- och kompasskonsten. I fjällen
ingår också praktisk och teoretisk
bergsklättring i programmet. Vid olik-
a tillfällen kommer att anordnas ter-
ränglekar av olika slag, och äro del-
tagarna pigga på små tävlingar i ori-
entering, avståndsbedömning, etc., så
blir det också dylika.

Ute i markerna eller efter midda-
gen komma att hållas föredrag i ut-
rustningsfrågor samt om camping,
orientering, hygien, hälsolära o. s. v.
Kvällarna anslås till aftenunder-
hållning, som deltagarna själva få be-
stå, samt en svängom till tonerna av
den sista slagern.

Programmet är lagt med huvudvikt
på rekreation och omväxling, och det
står varje kursdeltagare fritt att del-
taga i allt eller också enbart de delar
av programmet, som tilltalar honom

Rapsodi Riksgränsen

Kristi Himmelsfärdsdag i Riksgränsen. Medan man den dagen nere i "södern" lögade sig vid badstränderna och njöt av den tidiga sommaren, kunde man samtidigt häruppe åka skidor och lapa sol på snövidderna. I bakgrunden Vuottasreita.

(Forts. fr. sid. 1)

det på denna bana har i många år hål-
lits av vaktmästaren vid meteorolog-
stationen häruppe, Wikdahl, vars bästa
tid är 1,33 min. Till pingsttävlingarna
blir banan förmodligen hård och rek-
ordet helt säkert förnyat.* *Slalom-
banan* lägges på Riksgränsfjällets nord-
sluttning och får en längd av omkring
400 m. med 125 m. fallhöjd. Även om
ej några flottare prestationer komma
att läggas i dagen från de tävlandes
sida, så får man dock hoppas, att den-
na premiärtävling för Sverige blir den
stora spornen till en kraftig uppryck-
ning av den härligaste formen av skid-
löpningen — susandet *utför* backarna.

Och nu måste jag tala om en av
mina stora drömmar i samband med ut-
försåkningens renässans i Sverige. Jag
drömmer varje dag (och det är inte
bara mina tankar, utan samma tankar
hava framförts från både svenskt och
utländskt håll) om den stund, då vi
skola få en linbana eller spårväg upp
till Riksgränsfjällets topp och varför
inte också upp till Vassitjälko. Tala nu
bara inte, käre läsare, om något
"svenskt St. Moritz" uppe i Lappland.
Det är rena nonsens. Ett förenklat och
bekvämt sätt att färdas upp till en fjäll-
topp betyder ett ofantligt ökat nöje för
utförsåkaren och en tidvinst och kraft-
besparing, som ej mängden i Sverige
har en aning om. Kan man på något
sätt göra det bekvämt för skidåkarna,
så varför ej sätta igång. Upp med en
linbana i första hand till Riksgräns-
fjället! Och se'n kanske vi få en buss-
väg till Storglukken i Storlien. Livet
vid turiststationen blir ej ett dugg för-
sämrat för det. Tvärtom komma ännu
fler skidålskare att samlas, ty en lin-
bana eller en bussväg betyder ökade
möjligheter till utövande av idrotter-
nas idrott.

Apropå slalom. Även om det är be-
klämmande, så är det dock ej märk-
värdigt, att det endast är ett ytterst
ringa fåtal svenskar, som ha klart för
sig, vad begreppen *störtlopp* och *slalom*
innebära. Tillåt mig därför göra en
kortfattad förklaring.

Ett *störtlopp* (tyska Abfahrt, engel-
ska downhillrace) är en åkning över
en sträcka på i regel minst 3.000 me-
ters längd (gärna upp till 17 km. som
i Davos) och med en höjdskillnad av
minst 600 m. En idealbana torde vara

* Tävlingarna lämnade följande resultat:

Utförsloppning:

Internationella klassen: 1) B. von Porat 1.55,6,
2) Thomson, Amerika, 2.04,8, 3) E. Källman, 2.06,6,
4) E. Modig, 2.09,2, 5) A. Morell, 2.09,8. Utom täv-
lan åkte Sigfrid Bergman på 1.29,4.

Turistklassen: 1) G. von Koch, 3.00,2, 2) W.
Fleetwood, 3.29,8.

Damklassen: 1) Brita Lindström, 2.44,8.

Slalom:

Internationella klassen: 1) A. Morell, 100 p., 2)
E. Källman, 97,5, 3) B. von Porat, 95,13, 4) Thom-
son, 87,72, 5) T. Wemming, 87,28.

Turistklassen: 1) G. von Koch, 100 p., 2) M. Bo-
beck, 83,24, 3) Jack Adams-Ray, 72,71.

Damklassen: 1) B. Ulenius 100 p., 2) A. Eriks-
son.

eller henne bäst. Intet tvång alltså!

För vår del finna vi uppslaget med
friluftskurser ypperligt. En semester
under dylika fria former, där man
kan trimma upp sin förmåga och öka
sitt vetande i olika slag av friluftsliv
och friluftssport, samtidigt som man
njuter av semesterlivet i goda friluftsliv-
kamraters sällskap, hör säkerligen till
de angenämare. Dock är det givetvis
av vikt att få goda och kunniga leda-
re vid dessa kurser. Goda lärare i
orientering t. ex. växa inte på trän
precis.

Ett gott uppslag, som förtjänar att
prövas också på andra håll.

5 km. lång och med 1.000 meters höjd-
skillnad. Över denna sträcka har åka-
ren att i stort sett *själv välja väg* och
är skyldig passera de två å tre s. k.
pliktportar, vilka äro utsatta för att ej
åkarna skola göra alltför stora avvik-
ningar från den utprickade banan. Ut-
prickningen avser endast att utmärka
den lämpligaste vägen (ej den snabb-
ste), men den tävlande är ej skyldig
att strängt följa denna utprickning. På
en störtloppsbanan är det alltså av stör-
sta vikt att så noggrant som möjligt
lära känna den kortaste och snabbaste
vägen från start till mål. Ju längre
förträning för banan alltså, desto bät-
tre. Störtloppsbanorna startas i regel
långt över trädgränsen, men läggs
även genom skogsregionen, där omväx-
lande bredare och smalare färdväg
tvingar åkaren att använda hela sin re-
pertoar av tekniskt kunnande.

En *slalombana* är till hela sin längd
utprickad med röda och blå flaggor,
vilka parvis bilda portar genom vilka
alla åkare måste passera. I en slalom
tvingas alltså alla de tävlande att åka
exakt samma väg. En slalombana läg-
ges på en sluttning helt fri från träd
och buskar och med full översikt över
hela sträckan, såväl för tävlande som
för åskådare. En god slalombana har
en längd av omkring 600 m. och en
höjdskillnad av 150 m. Sens moral:
kalla ej de trånga gator, som på diverse
platser uthuggits i en skogsbacke, fylld
med både stenar och stubbar och and-
ra svårigheter, för en slalombana. En
sådan skogsgata (oftast spikrak) har
ej ett spår med slalom att göra. Det
kan möjligen bli en störtloppsbanan, d.
v. s. en rak sådan, vilket dock aldrig
förekommer i de länder, som ha utförs-
åkning till specialitet. Ty även en stört-
loppsbanan måste innehålla massor av
"svängar", alldenstund det är dessa,
som ställa fordringar på åkaren, och
praktiskt taget *ej* den raka s. k. Schus-
sen. Någon kombination på samma
sträcka av störtlopp och slalom finnes
icke, i varje fall ej som officiellt er-
känd tävlingsform. Så nu veta vi allt-
så, att "skogsgatorna" på Skurdalshöj-
den, Stenfjället, i Saltsjöbaden och på
många andra platser inte äro några sla-
lombanor förrän *flaggorna komma dit*,
och innan detta sker måste de (gator-
na) uthuggas till tillräcklig bredd och
terrängen därstädes noga utjämnas för
det avsedda ändamålet.

Riksgränsen i maj.

Sigge Bergman.

P. S.

Tvenne filmbolag arbeta f. n. här
uppe. Svensk Filmindustri är som bäst
i färd med en propagandafilm för Sta-
tens Järnvägars resebyrås räkning,
och Tullbergfilm har sänt fotografen
Flood för att tillsammans med Dubois
och Bergman taga några utrustnings-,
långfärds- och slalombilder m. m.

TÄLT i olika modeller, även parasolltält

Uthyrning av tält

Båtsuffletter, Presenningar, Kapell
Markiser — Gardiner — Flaggor

Stockholms Markis- & Presenningsfabrik

Regeringsg. 52 • Stockholm • Tel. 1134 77, 2094 49

RYGG

av prima
storlek 1

D:o samma u
cm., höj

Sovsäckar från
Ryggsäckar

Hamngat. 26
10 12 34

RÅN L

Svenska Gä
sporten i oli

konst

Med flygande fa
Mspel går svens
under tre stora hä
Dalarna och Stockh
metoderna att nå det
let äro ganska olika
det och förståelsen ä

Göteborg går fram
specialintresserat, me
så gammal gängkultu
på. I många år har
gått in för gängspor
och teknik och anor
nade och välskötta
hålla sporten vid liv.
varken förstätt eller
ken. Den som ville
göra det, om inte
Nu börja frukterna a
skördas. Elitmän av
vuxit fram. "Turist
fått förtroende för s
ligt, då de fått följa
och ingen rättfångar

Göteborgs gängsp
svaghet. Den har
någon annanstans i l
mandomsålder medan
ännu lever i de lyck
Man har specialiser
håller sig med sann
bar med gång på s
som också enbart gå
staka gångare finnas
de äro lätt räknade.
vit, att i den sålunc
kurrensen arbetet fö
smula torrt och kra
stone synes det mig,
hade mera av parag
gångsport. Men det
villat?

Idro

Saltsjöbanar
Stadsgården 22. Te